

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 28.8.2014.
COM(2014) 537 final

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

**Godišnje izvješće o politikama Europske unije i civilne zaštite
i njihovoj provedbi u 2013.**

Sadržaj

Osnovni podaci	3
Globalni kontekst.....	4
<i>Broj hitnih situacija raste</i>	4
<i>Kršenja međunarodnog humanitarnog prava</i>	5
<i>Teško gospodarsko razdoblje</i>	5
OPERACIJE humanitarne pomoći	6
<i>Pripravnost i otpornost na katastrofe</i>	11
<i>Inicijativa EU-a „Djeca mira“</i>	12
<i>Povezanost s drugim instrumentima EU-a</i>	12
Operacije civilne zaštite.....	12
Financijska sredstva i ljudski resursi.....	14
Politika humanitarne pomoći i civilne zaštite.....	17
Zaključak	19

Uvod

U ovom se godišnjem izvješću opisuju glavna postignuća politika i aktivnosti Europske komisije u području humanitarne pomoći i civilne zaštite, koje je prvenstveno provela njezina Glavna uprava za humanitarnu pomoć i civilnu zaštitu (ECHO) tijekom 2013. Iako se u njemu detaljno ne opisuju svi rad i sve poduzete mjere, u njemu se predstavljaju najvažnije aktivnosti i glavne događaje.

U ovlasti ECHO-a su humanitarna pomoć i civilna zaštita. Postoje dva glavna mehanizma kojima Europska unija (EU) može osigurati brzo i učinkovito pružanje pomoći na licu mjesta osobama suočenima s neposrednim posljedicama katastrofa.

EU pruža **humanitarnu pomoć** na licu mjesta onim ljudima u trećim zemljama kojima je ona najviše potrebna. Ona je spas za sve koji su pogođeni prirodnim katastrofama ili katastrofama izazvanima ljudskim djelovanjem, a u okviru te pomoći zajednice i žrtve kriza koje se ponavljaju pripremaju se za suočavanje s posljedicama budućih hitnih situacija. Operacijama **civilne zaštite** upotunjuje se humanitarna pomoć i pruža trenutačna podrška u obliku stručnih timova, opreme za spašavanje i praćenja razvoja katastrofa u stvarnom vremenu unutar i izvan Europske unije.

Kada nastupi katastrofa, pomoć je potrebna odmah. U tom kontekstu pravovremena i učinkovita intervencija međunarodne zajednice može biti pitanje života i smrti. **Više od polovice¹ globalnih financijskih sredstava namijenjenih zadovoljavanju potreba ljudi pogođenih prirodnim katastrofama i katastrofama izazvanima ljudskim djelovanjem osigurava EU i njegove države članice.** U okviru svojeg humanitarnog djelovanja EU trenutačno reagira u katastrofama, priprema zajednice za nadolazeće izazove i uvelike promiče poštovanje međunarodnog humanitarnog prava.

OSNOVNI PODACI

Instrumentima humanitarne pomoći i civilne zaštite EU je u 2013. pružio znatnu žurnu pomoć usklađenu s potrebama ljudi u **ukupnom iznosu od 1 353 milijuna eura u preuzetim obvezama².**

U nastavku se navode neke od ključnih činjenica i brojčanih podataka:

- pomoć je pružena oko **124 milijuna ljudi³** pogođenih prirodnim katastrofama, krizama izazvanima ljudskim djelovanjem ili dugotrajnim krizama;
- humanitarna pomoć pružena je u **više od 90 zemalja izvan EU-a;**
- EU i njegove države članice među prvima su reagirali u **svim velikim globalnim krizama**, osobito onoj u Siriji, a bio je i **najveći međunarodni donator humanitarne pomoći;**
- Tijekom megakatastrofe uzrokovane tajfunom Haiyan u Filipinima EU je pokrenuo suradnju bez presedana. Zajedno sa svojim državama članicama EU je osim pomoći u naravi donirao 180 milijuna eura;
- potvrđena je **inicijativa Volonteri za humanitarnu pomoć EU-a⁴** u okviru koje će se od 2014. do 2020. osigurati 18 000 volonterskih mjesta.

¹ Prema najnovijim (2013.) dostupnim podacima (Globalna humanitarna pomoć: <http://www.globalhumanitarianassistance.org>).

² Za humanitarnu pomoć 1 326 milijuna eura i 27 milijuna eura za civilnu zaštitu (20 milijuna eura unutar EU-a i 7 milijuna eura izvan EU-a).

³ Od toga je 106 milijuna ljudi dobilo pomoć u obliku humanitarne pomoći i pomoći za hranu, a 18 milijuna ljudi u obliku programa za razvoj pripravnosti na katastrofe.

- **Mehanizam EU-a za civilnu zaštitu**⁵ aktiviran je **36 puta** (nakon zahtjeva za pomoć, za preduzbunu i/ili praćenje);

U svibnju 2013. došlo je do prekretnice svečanim otvaranjem **Koordinacijskog centra za odgovor na hitne situacije (ERCC)** kojim se uvelike olakšava upravljanje operacijama, osobito u smislu koordinacije i reagiranja na katastrofe. Njegov u potpunosti razvijeni sustav dežurstava (od 1. listopada 2013.) djeluje 24 sata dnevno, 7 dana u tjednu. Glavna je misija ERCC-a pružanje operativne podrške, integrirano osvještavanje i analiza situacije radi koordinacije mjera s pomoću instrumenata humanitarne pomoći i civilne zaštite.

GLOBALNI KONTEKST

Broj hitnih situacija raste

U svijetu rastu učestalost, složenost i ozbiljnost prirodnih katastrofa, koje se pogoršavaju uslijed izazova poput klimatskih promjena, ubrzane urbanizacije i nerazvijenosti. Smjer razvoja oružanih sukoba i dugotrajnih kriza u cijelom svijetu također izaziva zabrinutost. EU i njegove države članice kao najveći donatori humanitarne pomoći u svijetu u cijeloj 2013. odlučno su odgovarali na te izazove.

Godina 2013. bila je obilježena brojnim humanitarnim krizama i katastrofama te velikom ugroženošću. Godišnja kretanja upućuju na činjenicu da potrebe sve više premašuju dostupne resurse. Pružanje humanitarne pomoći i civilne zaštite također postaje sve složenije, a zbog učestalosti i intenziteta prirodnih katastrofa s velikim posljedicama manje je znakova upozorenja za humanitarne krize nego ranije.

Iz statističkih podataka koje su objavili Centar za istraživanje epidemiologije katastrofa (CRED)⁶ i Ured UN-a za smanjenje rizika od katastrofa (UNISDR)⁷ vidljivo je da se u 2013. dogodilo 356 prirodnih katastrofa različitog intenziteta⁸. U tim je katastrofama, koje su pogodile 99 milijuna ljudi širom svijeta, živote izgubilo više od 20 000 ljudi. Na globalnoj razini **Azija je ponovno bila kontinent pod najvećim udarom prirodnih katastrofa.** Ta je činjenica vidljiva iz broja katastrofa (44 % svih katastrofa u svijetu) i u broju žrtava (80 %). Posebno je velik učinak katastrofa na manje razvijene ekonomije. Primjer su štete koje su prouzročili tajfun Haiyan u Filipinima i poplave u Bangladešu i Mozambiku. Afriku su snažno pogodile suše i poplave. Posljedice velikih katastrofa bile su pogubne i raznolike. Izgubljeni su životi i stambeni objekti te uništeni usjevi i sredstva za život.

⁴ Uredba (EU) br. 375/2014 o inicijativi Volonteri za humanitarnu pomoć EU-a donesena je 3. travnja 2014. U inicijativi koja obuhvaća raspoređivanje građana EU-a kao dobrovoljaca, osposobljavanje ljudi iz zemalja izvan EU-a pogođenih katastrofom i mogućnosti volontiranja preko interneta, a provodit će se u razdoblju 2014.—2020., sudjelovat će oko 18 000 osoba. Dodatne informacije: <http://ec.europa.eu/echo/en/what/humanitarian-aid/eu-aid-volunteers>

⁵ Mehanizam EU-a za civilnu zaštitu (EUCPM) u 2013. činile su 32 države (28 država članica EU-a te bivšu jugoslavensku republiku Makedoniju, Island, Lihtenštajn i Norvešku) koje surađuju u području civilne zaštite, a uspostavljen je radi podrške naporima tih zemalja u sprečavanju prirodnih katastrofa i katastrofa izazvanih ljudskim djelovanjem unutar ili izvan EU-a, pripremi na te katastrofe i odgovoru na njih. Pomoć može biti u naravi, opremi i ljudima ili uključivati slanje stručnjaka na izvršavanje procjene. Ovaj mehanizam financira se državnim sredstvima i, kada je pomoć potrebna u zemljama izvan EU-a, obično se primjenjuje usporedno s humanitarnom pomoći. Operativna jezgra EUCPM-a je Koordinacijski centar za odgovor na hitne situacije (ERCC) dostupan 24 sata dnevno, sedam dana u tjednu. Svaka zemlja unutar ili izvan EU-a, pogođena katastrofom i shrvana njezinim razmjerima, može zatražiti pomoć preko ERCC-a.

⁶ www.cred.be

⁷ www.unisdr.org

⁸ Prema istim izvorima, u 2012. dogodilo se 310 prirodnih katastrofa različitog intenziteta.

Kršenja međunarodnog humanitarnog prava

Glavni uzroci humanitarnih katastrofa uzrokovanih ljudskim djelovanjem još su uvijek unutrašnji oružani sukobi u kojima je civilno stanovništvo sve više izloženo nasilju i patnji. U takvim sukobima počinitelji često ne poštuju međunarodno humanitarno pravo (MHP) i njegova načela. Humanitarne organizacije su se u 2013. godini suočile sa sve većim poteškoćama u osiguravanju pristupa ljudima kojima je potrebna pomoć. Vlade i paravojne ili oružane skupine često smanjuju prostor za isporuku humanitarne pomoći i ponekad zanemaruju osnovnu zaštitu zajamčenu MHP-om.

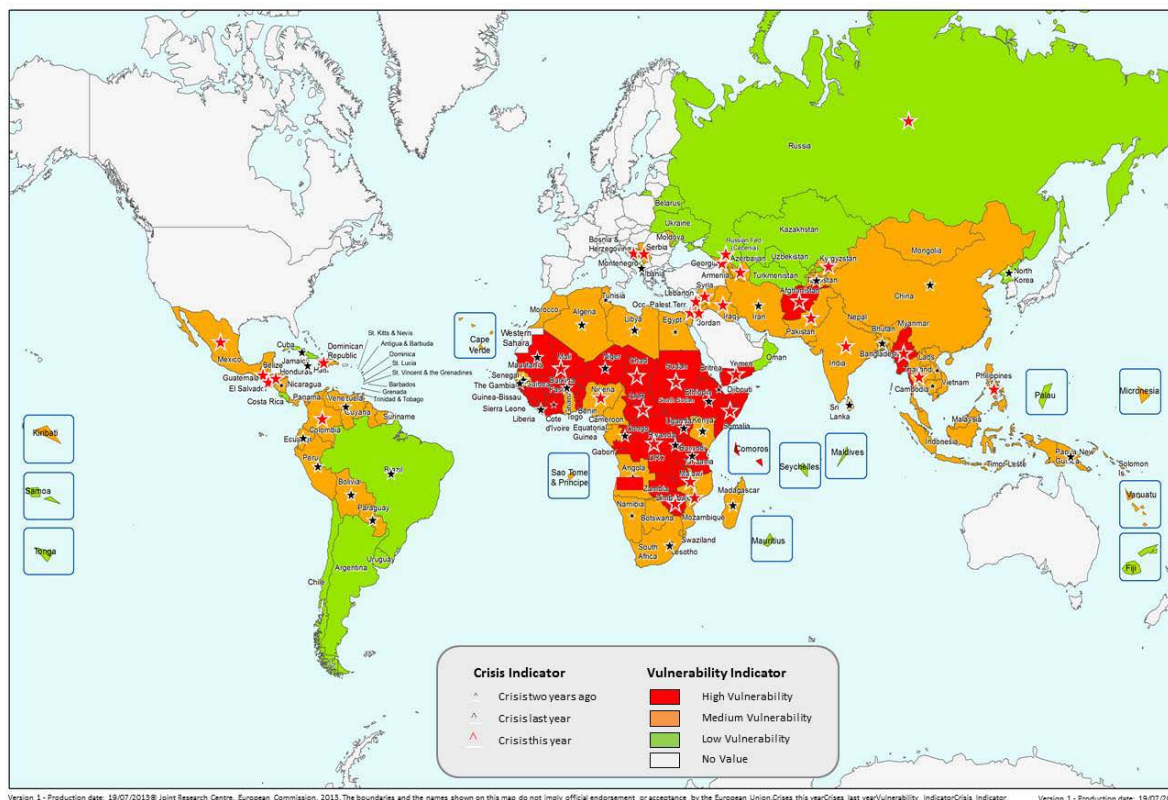
Humanitarne organizacije suočile su se s najvećim ograničenjima pristupa ljudima u područjima sukoba i/ili tamo gdje je zbog političkih prepreka bilo vrlo izraženo nepostojanje vladavine prava. Ukupna situacija i radno okruženje u 2013. pogoršali su se, posebno u Siriji, Afganistanu i Srednjoafričkoj Republici (CAR). U drugim zemljama, posebno u Somaliji, Demokratskoj Republici Kongu i Jemenu, nije uočeno poboljšanje sigurnosne situacije u odnosu na prošlu godinu. U mnogim zonama sukoba (npr. Somalija, Sirija i Srednjoafrička Republika) humanitarni radnici svjedočili su posebno brutalnim načinima ratovanja kao što su napadi na civile i korištenje seksualnog nasilja kao ratnog oružja.

Učestalost **napada na humanitarne radnike**, uključujući otmice, protjerivanja i ubojstva, bila je na razini iz 2012. Humanitarni radnici neprekidno se moraju nositi s takvim rizicima kako bi ih ublažili.

Teško gospodarsko razdoblje

Učinak globalnih katastrofa tijekom posljednjih nekoliko godina uvelike je nadmašio kapacitete međunarodne humanitarne zajednice da u njima reagiraju. Ujedinjeni narodi su 2013. pokrenuli najveći konsolidirani poziv za financiranje u povijesti vrijedan 13 milijardi USD i usmjeren na humanitarne potrebe u 24 zemlje. Postoji **sve veći nesklad između povećanja humanitarnih potreba, s jedne strane, i sve manje dostupnih financijskih sredstava** kojima bi se na te potrebe reagiralo, s druge strane. To posebno vrijedi u kontekstu gospodarske i financijske krize koja je pogodila mnoge zapadne zemlje donatore. Kronična ranjivost uočljiva u mnogim dijelovima svijeta pogoršava se uslijed globalne gospodarske krize.

To znači da donatori moraju pojačati napore kako bi učinkovitije reagirali na katastrofe, i to još boljim iskorištavanjem ograničenih sredstava kojima raspolažu. Za Komisiju to znači da treba identificirati područja u kojima može povećati djelotvornost suradnje s partnerima.

OPERACIJE HUMANITARNE POMOĆI

Prema članku 214. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), **Uredbe o humanitarnoj pomoći⁹** i **Europskog konsenzusa o humanitarnoj pomoći¹⁰** dužnost je EU-a spašavati i čuvati živote. Cilj je operacija Europske unije spriječiti ili smanjiti patnju i štititi integritet i dostojanstvo ljudi pružanjem pomoći i zaštite za vrijeme humanitarne krize. Komisija također omogućava i koordinaciju s državama članicama i koordinaciju među njima u područjima humanitarnog djelovanja i politike humanitarne pomoći kako bi se povećala učinkovitost i komplementarnost¹¹ humanitarne pomoći.

Opći je prioritet osigurati upravljanje pomoći na najučinkovitiji mogući način, čime se jamči da se u pružanju pomoći EU-a ljudima kojima je ona potrebna postigne najveći mogući učinak i poštuju načela međunarodnog prava. EU uvijek zagovara **humanitarna načela** nepristranosti, neutralnosti, humanosti i neovisnosti i pruža pomoć neovisno o političkim programima i bez obzira na nacionalnost, vjeru, rod, etničku pripadnost ili političko opredjeljenje žrtava.

EU je u 2013. financirala operacije u nekoliko hitnih situacija izazvanih prirodnim katastrofama, uključujući sljedeće:

- Tropska ciklona Haiyan pogodila je **Filipine** u studenome 2013., nanijevši štetu i pustoš bez presedana. Tajfun, koji se ubraja u najjače koji su ikad

⁹ Uredba Vijeća (EZ) br. 1257/96 od 20. lipnja 1996. o humanitarnoj pomoći.

¹⁰ Konsenzus je zajednička izjava Europske komisije, Vijeća EU-a i Europskog parlamenta u kojoj se određuje zajednička vizija kojom se nastoji poboljšati usklađenost, učinkovitost i kvaliteta reakcija EU-a u situacijama koje iziskuju humanitarno djelovanje.

¹¹ Članak 214. stavak 6. UFEU-a

zabilježeni, odnio je na tisuće života, a zbog njega je raseljeno 4 milijuna i pogođeno 14 – 16 milijuna ljudi. Timovi stručnjaka EU-a za humanitarnu pomoć i civilnu zaštitu raspoređeni su na najjače pogođena područja nekoliko sati nakon što se katastrofa dogodila, kako bi poduprli napore u pružanju pomoći i procijenili najakutnije potrebe. EU i njegove države članice pružile su znatnu humanitarnu pomoć i pomoć u naravi koja premašuje 180 milijuna eura. Na zahtjev vlade Filipina aktiviran je Mehanizam civilne zaštite EU-a kojim je omogućena bolja koordinacija europskih napora u pružanju pomoći i kojim se unaprijedila logistika, među ostalim sudjelovanjem EU-a u prijevoznim troškovima. Komisija se obvezala i na podršku srednjoročnoj obnovi, pomažući tako stanovništvu u borbi za ponovnu izgradnju života.

http://ec.europa.eu/echo/files/aid/countries/factsheets/philippines_haiyan_en.pdf

- Dugotrajna kriza zbog nestašice hrane i manjkave prehrane u cijelom **Sahelu** nastavila je ugrožavati živote milijuna ljudi. Gotovo je 16 milijuna ljudi bilo izloženo riziku zbog nestašice hrane, a među njima je 8 milijuna trebalo žurnu pomoć u opskrbi hranom. Prioritet u 2013. bila je izgradnja otpornosti najugroženijih zajednica za odupiranje budućim krizama. Ugrožena kućanstva borila su se za oporavak nakon velike krize zbog nestašice hrane i manjkave prehrane koja je tu regiju pogodila u 2012. EU je stoga bio pokretačka snaga u uvođenju inicijative AGIR-Sahel¹², u okviru koje se okupljaju svi dionici radi ispunjenja cilja „Zero hunger” za Sahel u idućih 20 godina. Potpora izgradnji otpornosti ključan je prioritet politika širom svijeta i unutar Europe. Glavne regionalne organizacije i donatori koji podupiru Sahel u travnju 2013. u Parizu formalno su donijele AGIR-ovu regionalnu mapu prioriteta u izgradnji otpornosti, u kojoj se vrlo detaljno utvrđuju načela, prioritetne mjere i pokazatelji.
http://ec.europa.eu/echo/files/aid/countries/factsheets/sahel_en.pdf
- Tri godine nakon razornog potresa u 2010., humanitarne potrebe u **Haitiju** i dalje su bile velike. Od početnih 1,5 milijuna ljudi, 130 000 ih je još uvijek bilo raseljeno, a u zemlji koja se suočavala sa strukturno uvjetovanom nesigurnošću u opskrbi hranom i dalje je vladala najveća epidemija kolere na svijetu. EU je nastavio predano pomagati preživjelima u Haitiju. U 2013. donirana je humanitarna pomoć u iznosu od 30,5 milijuna eura dodatne pomoći beskućnicima, žrtvama kolere te ljudima pogođenima uraganom Sandy i tropskom olujom Isaac. Humanitarne organizacije su uz financijsku potporu EU-a provele niz hitnih operacija. S pomoću financijskih sredstava EU-a omogućeno je liječenje 158 814 osoba, 26 zdravstvenih ustanova i 42 jedinice za liječenje dobile su potporu, a 122 500 osoba oralnu rehidracijsku terapiju, 894 511 osobi osiguran je pristup poboljšanim sanitarnim prostorijama i 1,3 milijuna ljudi dobilo je higijenske potrepštine, što je primjer konkretnog učinka nastojanja EU-a da suzbije epidemiju kolere u prvoj godini po njezinu izbijanju. Reakcijom EU-a pridonijelo se smanjenju broja novih slučajeva i spašavanju znatnog broja života, s obzirom da se stopa smrtnosti prepolovila s 2,4 % u studenom 2010. na 1,2 % u prosincu 2013.
http://ec.europa.eu/echo/files/aid/countries/factsheets/haiti_en.pdf

Osim toga, EU je pružala humanitarnu pomoć u svladavanju posljedica sljedećih **prirodnih katastrofa**:

- suša u: Kambodži, Vijetnamu, Laosu, Meksiku, Džibutiju i Etiopiji

¹²

AGIR — inicijativa Globalni savez za izgradnju otpornosti

- poplava u: Bangladešu, Kambodži, Vijetnamu, Laosu, Indiji, Etiopiji, Keniji, Mozambiku, Nigeriji, Svetoj Luciji, Svetom Vincentu i Grenadinima;
- ciklona/uragana/tropskih oluja u: Filipinima, Bangladešu, Kambodži, Vijetnamu, Dominikanskoj Republici, Kubi, Haitiju, Jamajci, Pacifiku;
- potresa u: Filipinima i Indozeniji;
- epidemija u: Afganistanu, Burkini Faso, Somaliji, Demokratskoj Republici Kongu, Nigeriji, Zimbabveu, Keniji, Dominikanskoj Republici, Laosu, Kirgistanu.

Komisija je u borbi protiv prirodnih katastrofa donijela dvostruku strategiju:

- brza reakcija pružanjem humanitarne pomoći i poboljšanjem koordinacije pomoći u okviru civilne zaštite.
- pripravnost na katastrofe identificiranjem zemljopisnih područja i stanovništva koje prirodne katastrofe najviše ugrožavaju i za koje su uspostavljeni posebni programi za razvoj pripravnosti na katastrofe. EU je u 2013. nastavio podupirati programe DIPECHO-a¹³ u južnom Kavkazu (Armenija, Azerbajdžanu i Gruziji), Karibima, Srednjoj Americi, Južnoj Americi, Pacifiku, Južnoj Africi i Srednjoj Aziji.

Kad je riječ o **katastrofama izazvanima ljudskim djelovanjem**, EU je podupro operacije pružanja pomoći u nekoliko sukoba, od kojih se neki danas smatraju **dugotrajnim i složenim krizama**:

- Od početka izbijanja dalekosežnog sukoba i građanskog rata u **Siriji**, zbog kojeg je došlo do velikog egzodusa sirijskih izbjeglica u susjedne zemlje (među ostalima u Libanon, Tursku, Jordan i Irak) pojavila se potreba za reakcijom EU-a velikih razmjera u obliku humanitarne pomoći. Procjenjuje se da je krajem 2013. 9,3 milijuna ljudi, od kojih je gotovo polovica djece, bilo pogođeno nasiljem i trebalo humanitarnu pomoć unutar Sirije. Oko 6,5 milijuna ljudi krajem 2013. raseljeno je interno, dok je iz broja izbjeglica u susjedne zemlje (više od 2,3 milijuna u prosincu) vidljiva složena regionalna dimenzija te katastrofe. Europska pomoć dospjela je do stanovništva pogođenog krizom unutar Sirije te izbjeglica i prihvatnih zajednica u regiji, čime je ostvaren trenutačni učinak na ljude kojima je ta pomoć bila potrebna. EU je u 2013. odvojio 350 milijuna EUR za humanitarnu pomoć pored financijskih sredstava iz prethodnih godina, tako da je za ukupnu reakciju EU-a i njegovih država članica od kraja 2011. izdvojeno više od 2 milijarde EUR. Osim toga, susjedne zemlje koje su prihvatile sirijske izbjeglice opskrbljene su materijalnom pomoći (npr. vozila hitne pomoći, grijalice, pokrivači i paketi s higijenskim potrepštinama). To je obuhvaćalo i potporu drugih država članica Bugarskoj koja se tijekom cijele godine suočavala sa sve većim priljevom sirijskih izbjeglica.

Dok se u okviru humanitarnih operacija Komisije uglavnom davala prednost operacijama spašavanja života u Siriji i susjednim zemljama, stavljaajući poseban naglasak na najugroženije osobe, uključujući interno raseljene osobe (IDP-ove), izbjeglice i prihvatne zajednice¹⁴, drugi instrumenti EU-a (ENPI, DCI, IFS, IPA)¹⁵ bili su usmjereni na stabilizaciju te na srednjoročne i

¹³ DIPECHO (ECHO-ov program za razvoj pripravnosti u slučaju katastrofa) poseban je program namijenjen pripravnosti na katastrofe. Usmjeren je na vrlo ugrožene zajednice koje žive u regijama koje se ubrajaju u najrizičnije na svijetu po pitanju katastrofa.

¹⁴ Komisija je izbjeglice i prihvatne zajednice u susjednim zemljama te pogođeno stanovništvo unutar Sirije opskrblila višesektorskom humanitarnom pomoći, pri čemu su glavni sektori bili skloništa/neprehrambeni proizvodi, hrana, WASH i zaštita.

¹⁵ ENPI — Europski instrument za susjedstvo i partnerstvo; DCI — Instrument za razvojnu suradnju; IFS — Instrument za stabilnost; IPA — Instrument za pretprijetnu pomoć

dugoročne operacije, u čijem su središtu bili izgradnja kapaciteta tijela lokalne vlasti, poboljšanje osnovnih usluga (WASH – voda, sanitarije, higijena, zdravlje, obrazovanje) u prihvatnim zajednicama i povećanje mogućnosti zarade za život u tim zajednicama. Među različitim službama Komisije i Europske službe za vanjsko djelovanje (EEAS) redovito su se održavali koordinacijski sastanci o krizi u Siriji na kojima se raspravljalo o strategijama i osmišljavanju programa kako bi se učinak reakcije EU-a maksimalno povećao te izbjegao rizik dvostrukog djelovanja.

EU je odigrao važnu ulogu u pozivanju drugih donatora na dodatno financiranje te je nastojao osigurati da se predviđenom pomoći zadovolje potrebe raseljenog stanovništva u cijeloj Siriji, a ne samo u kriznim žarištima. EU je promicao i osiguravanje pristupa humanitarnim organizacijama kako bi se povećao broj organizacija za pružanje pomoći ovlaštenih za djelovanje unutar Sirije i time zadovoljile sve veće potrebe ljudi. Prioritetne mjere obuhvaćale su osiguravanje slobodnog pristupa zonama sukoba u cijeloj zemlji i zahtijevanje prikladne zaštite civila (uključujući humanitarne radnike i medicinsko osoblje) i objekata. http://ec.europa.eu/echo/files/aid/countries/factsheets/syria_en.pdf

- EU je osigurao znatnu humanitarnu potporu (77 milijuna eura) stanovništvu sjevernog **Malija** pogođenom oružanim sukobom koji je u tijeku. Zahvaljujući podršci partnera EU-a, gotovo 70 % zdravstvenih ustanova bilo je u funkciji, a 900 000 ljudi je prema procjenama profitiralo od ciljane pomoći u opskrbi hranom. Komisija od 2013. u tranzicijskoj fazi osigurava koordiniranu primjenu humanitarne pomoći EU-a i instrumenata za razvojnu suradnju. Uz to je 20 milijuna eura dodijeljeno iz Instrumenta za stabilnost¹⁶ za mjere kratkoročne stabilizacije i izgradnje sigurnosti. Dio humanitarne pomoći eura za Mali u iznosu od 23 milijuna eura odobren je odlukom Europskog razvojnog fonda (EDF) u okviru aktivnosti LRRD-a¹⁷. Sredstva su namijenjena potpori pristupu osnovnim uslugama tijekom tranzicijskog razdoblja dok se Komisija preko Glavne uprave za razvojnu suradnju (DEVCO) u okviru ugovora o izgradnji države obvezala na početni iznos od 225 milijuna eura kako bi pomogla vladi Malija u ponovnoj uspostavi državne vlasti, prava, reda i demokracije te pružanju osnovnih usluga u cijelom Maliju. EU je u obje zemlje aktivno podupirao izbjeglice ponovnom uspostavom pristupa zdravstvenoj skrbi, s posebnim naglaskom na pomoć u prehrani i opskrbi hranom te pružanje zaštite. http://ec.europa.eu/echo/files/aid/countries/factsheets/mali_en.pdf
- **Srednjoafrička Republika (CAR)** je od prosinca 2012. u katastrofalnoj humanitarnoj situaciji. Šira međunarodna zajednica predugo nije pridavala veliku pozornost krizi u toj zemlji. Podizanje svijesti o stanju u CAR-u bio je glavni prioritet Komisije u 2013. i povjerenica Georgieva bila je na dvije misije u toj zemlji te zajedno s Ujedinjenim narodima i Francuskom sudjelovala u organizaciji sastanka na visokoj razini o toj krizi održanom na Općoj skupštini UN-a u 2013. EU je Srednjoafričkoj Republici dodijelio 39 milijuna eura humanitarne pomoći, čime je postao najveći međunarodni donator za tu zemlju. Od toga je 18,5 milijuna eura osigurano do sredine prosinca 2013. jer je zbog nasilja među etničkim skupinama koje je dramatično eskaliralo nakon 5. prosinca 2013., stotine tisuća ljudi u glavnom gradu Banguiju i u cijeloj zemlji bilo prisiljeno napustiti svoje domove. Većina financiranih mjera bila je usmjerena na aktivnosti

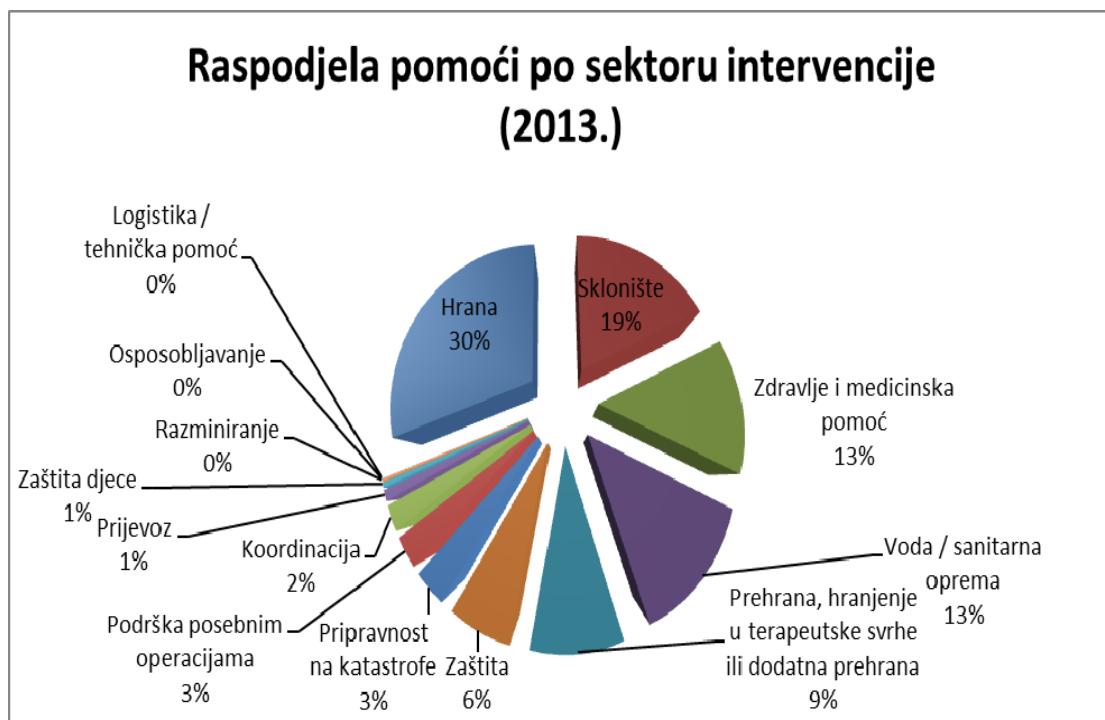
¹⁶ Uredba (EU) br. 230/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2014. o uspostavi Instrumenta za doprinos stabilnosti i miru

¹⁷ Povezivanje pomoći, obnove i razvoja

spašavanja života. Sredstva su najvećim dijelom dodijeljena projektima u području zdravstva kako bi se najugroženijima omogućilo korištenje primarne i sekundarne zdravstvene skrbi, s obzirom da sektor javnog zdravstva u većini zemlje uglavnom ne postoji. EU je osim toga više puta uspostavio zračne mostove u zemlji kako bi podupro prijevoz humanitarne pomoći i humanitarnog osoblja u vrlo teškom sigurnosnom okruženju. EU je uspostavio poseban zračni most iz Europe za prijevoz 37 tona medicinske pomoći i dva leta iz Nairobija kojima su dopremljena hitna skloništa i pokrivači za 100 000 raseljenih osoba (pokrivači i osnovne kućne potrepštine poput kuhinjskog pribora, sapuna, mreža protiv komaraca). Radi brze intervencije EU je izravno kupio i poslao više od 20 000 plastičnih folija za izgradnju skloništa za raseljene osobe u Banguiju, ali i u ruralnim područjima. http://ec.europa.eu/echo/files/aid/countries/factsheets/car_en.pdf

Tijekom cijele godine EU je nastavio usmjeravati posebnu pozornost na „**zaboravljene krize**” u svijetu, dodijelivši 15 % ukupnih financijskih sredstava za pomoć ljudima koji se nose s posljedicama katastrofa koje su često dugotrajne, a u međunarodnoj su zajednici većinom prošle nezamijećeno.

Odgovor EU-a na krize i dalje je bio vođen potrebama ljudi te usklađen s posebnim okolnostima svake situacije. Pomoć je pružena na različite načine i u različitim sektorima kao što su zdravlje (uključujući psihološku podršku, financiranje klinika), zaštita (uključujući aktivnosti protiv seksualnog nasilja), hrana i neprehrambeni artikli, skloništa, voda/sanitarije, obnova i oporavak. U tablici je prikazana raspodjela pomoći po sektorima intervencije u 2013.:¹⁸

¹⁸

Ova je raščlamba pojednostavljena jer se u njoj projekti povezuju sa samo jednim sektorom. U praksi je većina projekata povezana s više sektora. Na primjer, podaci o pripravnosti na katastrofe (DP) (5,49 %) odnose se na projekte koje je financirao EU, a koji se u prvom redu odnose na pripravnost na katastrofe. Međutim, ako uzmemo u obzir sve ugovore koji obuhvaćaju važne komponente DP-a, a za koje glavni sektor intervencije nije DP, dolazimo do ukupne stope od 15 %.

Pripravnost i otpornost na katastrofe

Važnost razvoja pripravnosti i izgradnje otpornosti ugroženih zajednica vidljiva je iz dugoročnog učinka na živote i sredstva za život nakon velikih kriza, kao što je potres na Haitiju u 2010. i suša koja se ponavlja na Rogu Afrike i u Sahelu. Te katastrofe pokazuju koliko je važno u ranim fazama humanitarne reakcije prikladno zadovoljiti dugoročne potrebe za obnovom i razvojem. Kako bi se smanjio razorni učinak katastrofa koje se ponavljaju i uistinu poboljšali izgledi za održivi razvoj, bitna je uska suradnja dionika u području humanitarnog rada i razvoja. Komisija je preko ECHO-a i Glavne uprave za razvoj i suradnju (EuropeAid) pojačala napore u izgradnji otpornosti zemalja podložnih krizama. Komunikacijom Komisije o otpornosti i njezinim akcijskim planom osigurava se okvir za politike i za povećanje napora EU-a u izgradnji otpornosti na različitim razinama i unutar proširenog geografskog područja.

Komisija je u 2013. nastavila raditi na promicanju inicijativa za izgradnju otpornosti kao što su glavne inicijative AGIR i SHARE¹⁹, čiji je cilj povećati pripravnost zapadnih i istočnoafričkih zemalja na prirodne katastrofe koje se ponavljaju. <http://ec.europa.eu/echo/en/what/humanitarian-aid/resilience>

Komisija je pored toga surađivala s državama članicama na izradi stajališta EU-a kako bi pomogla u oblikovanju ambiciozne revizije **Akcijskog okvira iz Hyoga**, koju treba dogovoriti na međunarodnoj konferenciji u 2015., oslanjajući se pritom i na europska iskustva i postignuća te imajući u vidu poboljšanje sinergija između smanjenja rizika od katastrofa i prilagodbe klimatskim promjenama.

Štoviše, EU je kao dio međunarodnog humanitarnog sustava odigrao ključnu ulogu u poticanju drugih zemalja i regija da u većoj mjeri sudjeluju u razvoju pripravnosti na izvanredne situacije koje iziskuju humanitarno djelovanje i u većoj mjeri reagiraju u tim situacijama. To je obuhvaćalo suradnju s gospodarstvima u usponu kako bi se učinkovitije aktivirala sredstva za humanitarno djelovanje i reakcije u katastrofama.

Inicijativa EU-a „Djeca mira”

Inicijativom EU-a „Djeca mira” EU je ispunio svoju obvezu pomaganja djevojčicama i dječacima širom svijeta kojima je onemogućeno odrastanje u miru. Ovom inicijativom, pokrenutom 2012. nakon dodjele Nobelove nagrade za mir EU-u, financirane su obrazovne inicijative za više od 28 000 djece žrtava sukoba iz Pakistana, Etiopije, Demokratske Republike Konga, Kolumbije te sirijskih izbjeglica u Iraku. Projektima u okviru ove inicijative djeci se osigurava pristup sigurnom okruženju za učenje te psihološkoj podršci za savladavanje traumatičnih ratnih iskustava. EU je u studenome 2013. potvrdio svoju odluku da će nastaviti s tom inicijativom te je proširiti najavivši dodatna sredstva za nove projekte u 2014. čiji je cilj pružiti pomoć 80 000 djevojčica i dječaka. <http://ec.europa.eu/echo/en/what/humanitarian-aid/children-of-peace>

Povezanost s drugim instrumentima EU-a

U operacijama ECHO-a nastoji se razmatrati povezanost i komplementarnost s mjerama koje se financiraju drugim instrumentima EU-a. Instrumentom za stabilnost, koji se zasniva na ranijim mjerama ECHO-a za pripravnost na katastrofe (DIPECHO), financirano je 3 000 „brigadira” u Haitiju kako bi se ojačali mehanizmi reagiranja civilne zaštite u javnim strukturama. Još je jedan primjer doprinos hitnih mjera koje financira EU dugoročnom razvoju: vijek trajanja skloništa otpornih na ciklone dulji je od jednog desetljeća, pa tako preživjelima osigurava dom i nakon prve faze hitne situacije; aktivnosti stvaranja prihoda koje

¹⁹ SHARE — Podrška jačanju otpornosti na Rogu Afrike

financira EU, povezane s potporom za plaćanje najma, uglavnom pridonose oporavku mehanizama za svladavanje hitnih situacija i održivim gospodarskim aktivnostima manjeg opsega. ERCC je u okviru programa službe Copernicus za upravljanje hitnim situacijama, kojom upravlja Europska komisija, pružio podršku državama članicama EU-a i pridruženim partnerima tijekom katastrofa i kriza unutar i izvan teritorija Unije. ERCC je profitirao i od analitičke i tehničke podrške Zajedničkog istraživačkog centra, interne znanstvene službe Komisije. Naposljetku, EU je na epidemije kolere reagirao pružanjem izravne humanitarne pomoći i provedbom kontrolnih mjera povezanih s važnim projektima izgradnje infrastrukture i institucija financiranim preko razvojnih instrumenata EU-a.

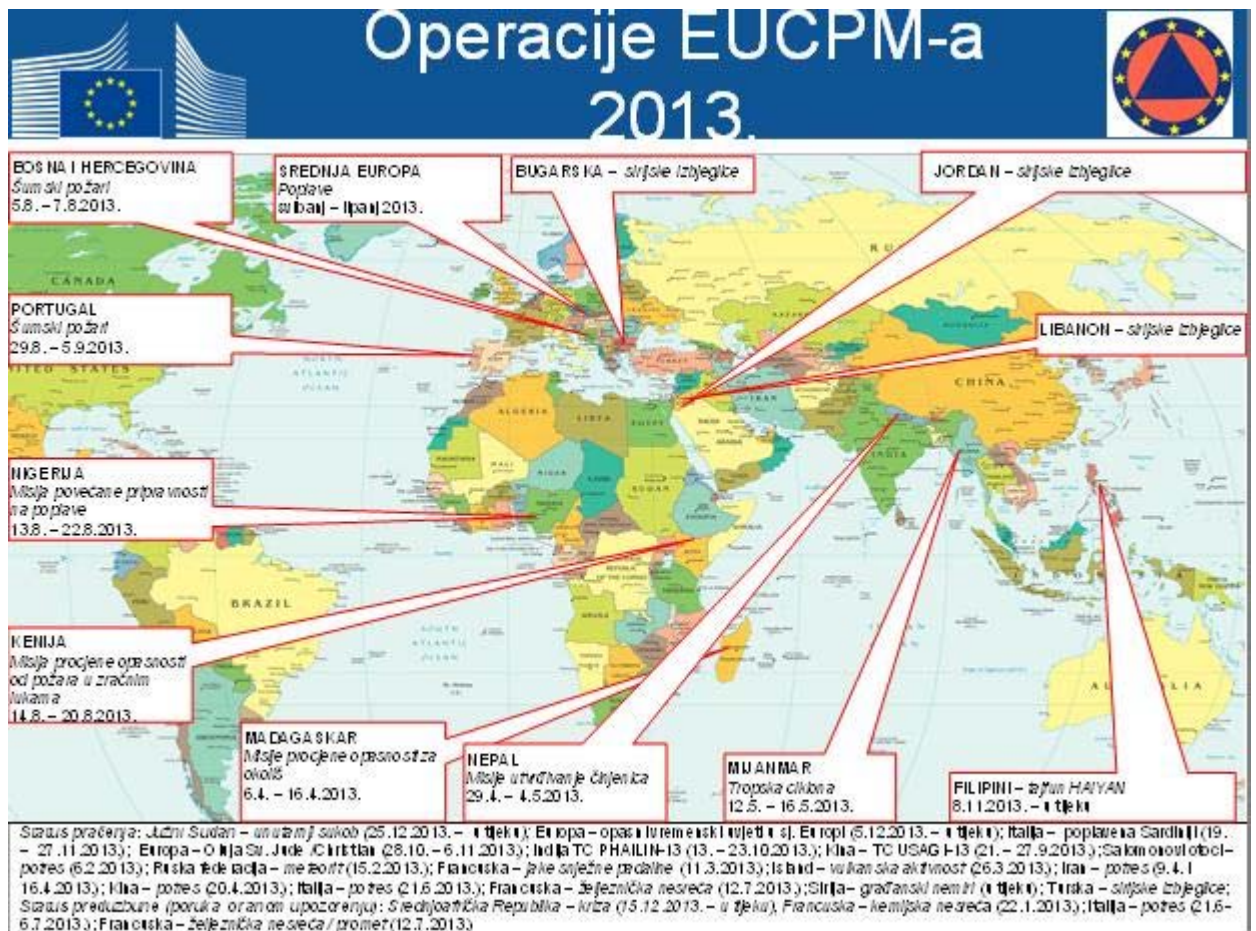
OPERACIJE CIVILNE ZAŠTITE

Komisija nastoji poticati i olakšati suradnju između 32 države koje sudjeluju u **Mehanizmu EU-a za civilnu zaštitu** kako bi unaprijedila prevenciju prirodnih i tehnoloških katastrofa te katastrofa izazvanih ljudskim djelovanjem u Europi i izvan nje, povećala pripravnost na te katastrofe i zaštitu od njih.

Mehanizam EU-a za civilnu zaštitu (EUCPM) aktiviran je **36 puta** tijekom 2013., uključujući zahtjeve za pomoć, preduzbunu i praćenje. Većina tih aktivacija bila je povezana s prirodnim katastrofama (opasni vremenski uvjeti, oluje, šumski požari, poplave, tropski cikloni, potresi, tsunamiji), a 10 s katastrofama izazvanima ljudskim djelovanjem (otvaranje kampova za smještaj izbjeglica zbog građanskih nemira, kemijskih ili prometnih nesreća). Četiri zahtjeva za pomoć uputile su države koje sudjeluju u EUCPM-u, a 12 ih je pristiglo iz država izvan njega.

Operativnu jezgru EUCPM-a čini novi **Koordinacijski centar za odgovor na hitne situacije (ERCC)** koji je u svibnju 2013. osnovan u okviru ECHO-a kao nasljednik Centra za praćenje i informiranje (MIC). Njegove su glavne prednosti: kapacitet za svladavanje nekoliko hitnih situacija koje se odvijaju istodobno u različitim vremenskim zonama; praćenje opasnosti 24 sata dnevno, sedam dana u tjednu; prikupljanje i analiza podataka o katastrofama u stvarnom vremenu; izrada planova za raspoređivanje stručnjaka, timova i opreme te suradnja s državama članicama u mapiranju dostupnih sredstava i koordinaciji napora EU-a u reagiranju na katastrofe povezivanjem ponude pomoći s potrebama zemlje koju je pogodila katastrofa. ERCC djeluje kao čvorište za razmjenu informacija i mjesto ulaska zahtjeva za pomoć od država članica EU-a.

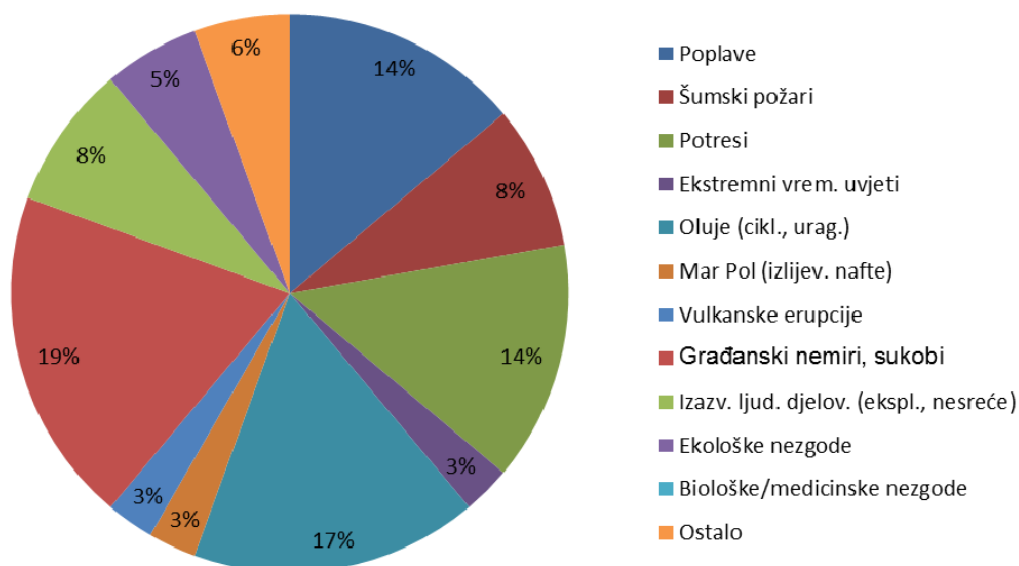
ERCC igra i važnu ulogu u podizanju svijesti o situacijama u kojima se unutar Komisije, drugih institucija i država članica treba reagirati na katastrofu.

Kad je riječ o **prirodnim katastrofama** u 2013., Mehanizam je aktiviran kao odgovor na tropske ciklone u Filipinima, Mijanmaru, Madagaskaru, poplave u srednjoj Europi i Nigeriji, šumske požare u Portugalu i Bosni i Hercegovni te opasne vremenske uvjete u sjevernoj Europi.

Zemlje koje sudjeluju u EUCPM-u ponudile su pomoć Jordanu, Libanonu i Bugarskoj kako bi poduprle napore nacionalnih vlada u svladavanju priljeva izbjeglica na njihov teritorij izazvanog krizom u Siriji. U svim tim slučajevima osigurana je **komplementarnost između** pružanja **humanitarne** pomoći i pomoći **u okviru civilne zaštite**.

Aktivacije mehanizma za različite vrste opasnosti u 2013.

Komisija je u okviru politike civilne zaštite i u suradnji s državama članicama podupirala i aktivnosti razvoja pripravnosti na katastrofe i prevencije katastrofa unutar EU-a. Ta podrška je među ostalim obuhvaćala osposobljavanje osoblja u području civilne zaštite i vježbe velikih razmjera, razmjenu stručnjaka i projekte suradnje na prevenciji katastrofa i razvoja pripravnosti na njih.

Komisija je 2013. u okviru podrške operacijama na terenu državama članicama EU-a i pridruženim korisnicima preko službe Copernicus (službe za upravljanje hitnim situacijama u okviru početnih aktivnosti programa Globalno praćenje okoliša i sigurnosti (GMES)), za koju je ERCC jedinstveno mjesto ulaska za aktivaciju, dostavila referentne mape i mape s opsegom i rangiranjem štete. Ta je služba u 2013. aktivirana 42 puta (od čega se 18 aktivacija odnosilo na poplave, a 11 na izbjegličke krize i krize uslijed internog raseljavanja osoba) te je dostavljala satelitske mape za različite vrste katastrofa ili kriza.

FINANCIJSKA SREDSTVA I LJUDSKI RESURSI

Drugu godinu za redom humanitarna pomoć EU-a **premašila je 1,3 milijardi eura odobrenih sredstava** iz proračuna EU-a. To je postignuto znatnim povećanjem početnog iznosa odobrenih sredstava i odgovarajućim povećanjem broja intervencija i žrtava do kojih je pomoć doprla. Međutim, unatoč tome što su povećanja odobrenih sredstava za plaćanje bila znatna, ona se nisu u potpunosti podudarala s utvrđenim potrebama iz prethodnih i novih pravnih obveza (ugovora).

Komisija je stoga tijekom 2013. utvrdila niz ad-hoc mjera, u prvom redu izmjenom rasporeda plaćanja, kako bi se mogla nositi s postojećim financijskim ograničenjima. Poštujući u potpunosti načelo zdravog financijskog upravljanja, glavni direktor ECHO-a (kao dužnosnik za ovjeravanje na osnovi delegiranja ovlasti) iznio je zahtjeve za povećanje proračuna i poduzeo ad hoc mjere ublažavanja kako bi riješio problem nedostatne razine odobrenih sredstava za plaćanje, što je obuhvaćalo smanjenje predujmova (prethodnih plaćanja) i odgađanje konačnih plaćanja. Time je osiguran kontinuitet operacija i Komisiji

omogućeno postizanje operativnih ciljeva, iako je financijski učinak tih mjera stvorio poteškoće u protoku novca, osobito nekim manjim partnerskim nevladinim organizacijama.

Oko 98 % proračuna EU-a za humanitarnu pomoć i civilnu zaštitu iskorišteno je za operativne aktivnosti, dok su s oko 2 % proračuna pokrivena područja administracije i politika. Što se tiče ljudskih resursa, 53 % čini operativno osoblje, dok je ostatak podijeljen između administrativne podrške i podrške politika.

Povećanjem ukupne produktivnosti pokrenute smanjenjem broja postupaka na minimum te pojednostavljenjem i racionalizacijom postupaka ostvarene su rekordne razine pružanja pomoći. Takva optimizacija bila je posljedica internog „Preispitivanja poslovnih procesa“ pokrenutog u 2011. To preispitivanje, koje se provodi s ciljem optimiranja poslovnih procesa i podrške sustavima radi povećanja djelotvornosti, kvalitete i učinkovitosti u cijelom ECHO-u, proteklih godina ima glavni prioritet u upravljanju. Glavni je cilj poboljšati način savladavanja posljedica katastrofa i time smanjiti razorni učinak na pogođeno stanovništvo i njihova sredstva za život.

Sredstva EU-a osigurana su sljedećim regijama (zaokruženi podaci, u milijunima EUR odobrenih sredstava):²⁰

²⁰

Brojčani podaci za civilnu zaštitu u tablici nisu raščlanjeni prema zemlji/regiji.

PROVEDBA PRORAČUNA ECHO-a u 2013.

Regija/zemlja	Iznos	%
Afrika	544	40%
Sudan & Južni Sudan	97	
Srednja Afrika	151	
Rog Afrike	108	
Južna Afrika, Indijski ocean	6	
Zapadna Afrika	182	
Bliski istok, Sredozemlje	435	32%
Bliski istok	425	
Sredozemlje	10	
Azija, Pacifik	186	14%
Srednja i Jugozapadna Azija	82	
Srednja i Južna Azija	34	
Jugoistočna Azija i Pacifik	70	
Srednja i Latinska Amerika, Karibi	56	4%
Srednja i Latinska Amerika	31	
Karibi	25	
Katastrofe u svijetu	20	1%
Civilna zaštita	27	2%
Unutar EU-a	20	
Izvan EU-a	7	
Dopunske operacije	85	6%
UKUPNO	1,353	100%
	<i>(u milijunima €)</i>	

Kao i prethodnih godina, i u 2013. je najveći udio sredstava EU-a dodijeljen Africi (40 %). Znatna je pomoć osigurana i Bliskom istoku (Siriji i susjednim zemljama) te Srednjoj i Jugoistočnoj Aziji za prirodne katastrofe koje su pogodile ta područja.

EU ne provodi programe humanitarne pomoći sam.²¹ Kao donator humanitarne pomoći, EU ispunjava svoju misiju financiranjem mjera koje provode partnerske organizacije koje su s EU-om potpisale Okvirni sporazum o partnerstvu (FPA).

²¹ Jedna se operacija provodi neposredno, a to je „Flight“, ECHO-ov program dostave humanitarne pomoći zračnim putem u Demokratskoj Republici Kongu i Keniji, kojom se pruža logistička podrška regiji u kojoj je pristup često otežan.

Partneri EU-a obuhvaćaju širok niz stručnih tijela — europske nevladine organizacije kao što je Crveni križ i razne agencije Ujedinjenih naroda (s kojima je Komisija potpisala Okvirni sporazum za financiranje i administraciju — FAFA). Specijalizirane agencije država članica također se smatraju partnerima EU-a u području humanitarne pomoći.

Takvim širokim rasponom partnera u provedbi programa EU-u se omogućuje zadovoljavanje rastućih potreba u različitim dijelovima svijeta, često u sve složenijim situacijama. Bespovratna sredstva i doprinosi kojima upravlja Komisija osiguravaju se odabirom najboljih zaprimljenih zahtjeva. Sporazumi o humanitarnoj pomoći potpisani u 2013. mogu se raščlaniti na sljedeći način:

- 48 % mjera koje su provele nevladine organizacije (115 partnera)
- 42 % mjera koje su provele agencije UN-a (16 partnera)
- 9 % mjera koje su provele međunarodne organizacije (3 partnera)
- 1% mjera na temelju izravnog ugovora u okviru programa ECHO Flight (2 partnera).

Komisija je 2013. u sjedištu ECHO-a u Bruxellesu zapošljavala 321 osobu. Osim toga, kako bi mogla odgovoriti na katastrofe u zemljama izvan EU-a, Komisija je nastavila s djelovanjem svoje jedinstvene mreže terenskih stručnjaka ECHO-a, raspoređenih u cijelom svijetu. Od 31. prosinca 2013. 149 stručnjaka na terenu i 315 lokalnog osoblja ukupno je činilo 464 osobe koje su radile u 39 terenskih ureda ECHO-a. Oni su velikim dijelom bili odgovorni za procjenu potreba neposredno nakon katastrofe i praćenje provedbe humanitarnih projekata koje financira EU.

Kad je riječ o sigurnosti, Komisija je poduzela daljnje korake u jačanju vlastitih sustava upravljanja sigurnošću i financijama. To je ostvareno u sjedištu i na terenu poboljšanom koordinacijom i suradnjom s humanitarnim partnerima, praćenjem i posjećivanjem mjesta provedbe projekata te provedbom ex-ante kontrola, revizija i evaluacija.

POLITIKA HUMANITARNE POMOĆI I CIVILNE ZAŠTITE

Na razini politika, u 2013. pokrenuto je nekoliko **inicijativa od strateškog značaja**. Prioriteti politike humanitarne pomoći bili su učinkovitost pružanja pomoći, učinak pomoći te usmjerenost na rezultate. To su bili utvrđeni prioriteti u upravljanju prilikom revizije ECHO-ovih okvirnih sporazuma o partnerstvu te utvrđivanje novih sporazuma o prijenosu ovlasti za posredno upravljanje.

Među glavnim aktivnostima bili su razvoj jasnih **smjernica o tematskim i prioritetnim pitanjima** poput otpornosti, smanjenja rizika od katastrofa, WASH, rod, prehrane i drugih pitanja te ciljane diseminacija, strategije osposobljavanja i praćenje provedbe projekata. Tim se aktivnostima pomaže osigurati djelotvorno i učinkovito zadovoljavanje potreba najugroženijeg dijela stanovništva pogođenog krizom. Osim toga poduzeti su konkretni napor u usmjeravanju i podupiranju provedbe Komunikacije Komisije o otpornosti te povezanosti mjera humanitarne pomoći i razvoja.

U 2013. dogovoreno je **revidirano zakonodavstvo o civilnoj zaštiti**. Time će se dodatno poboljšati planiranje europskih operacija kojima se reagira na katastrofe te osigurati učinkovitije, djelotvornije i usklađenije upravljanje katastrofama u nadolazećim godinama. Novim se zakonodavstvom, među ostalim, omogućuje stvaranje dobrovoljne pričuve sredstava država članica (timovi, oprema) dostupnih za neposredno raspoređivanje u okviru zajedničke europske intervencije. Revidirano zakonodavstvo također obuhvaća prevenciju i pripravnost.

Krajem 2013. postignut je politički dogovor o uredbi o osnivanju **programa Volonteri za humanitarnu pomoć EU-a**. Cilj je inicijative Volonteri za humanitarnu pomoć EU-a pridonijeti jačanju kapaciteta EU-a za pružanje humanitarne pomoći u skladu s potrebama ljudi, čiji je cilj očuvanje života, sprečavanje ljudske patnje i jačanje otpornosti ugroženih zajednica ili zajednica pogođenih katastrofom, osobito razvojem pripravnosti na katastrofe, smanjenjem rizika od katastrofa i boljim povezivanjem pomoći, obnove i razvoja.

U prosincu 2013. Visoka predstavica i Komisija izdale su zajedničku komunikaciju o „Sveobuhvatnom pristupu EU-a vanjskim sukobima i krizama“ u kojoj se utvrđuje niz konkretnih koraka koje bi EU kolektivno trebao poduzeti u područjima ranog upozoravanja i pripravnosti, sprečavanja sukoba, reakcije u krizama i upravljanja njima te brzog oporavka, stabilizacije i izgradnje mira. Dok službe Komisije, uključujući ECHO, u tom kontekstu usko surađuju s EEAS-om, u potpunosti se vodi računa o posebnoj prirodi humanitarne pomoći (koja se zasniva na humanitarnim načelima i potrebama pogođenog stanovništva).

Kad je riječ o poboljšanju djelotvornosti ukupnog doprinosa pomoći EU-a, ključna je tema poboljšanje usklađenosti i koordinacije između EU-a i njegovih država članica u reagiranju na katastrofe i dugotrajne krize. Od 2009. koordinacija s državama članicama uglavnom se odvija u okviru **Radne skupine Vijeća za humanitarnu pomoć i pomoć u hrani (COHAFA)**, u kojoj sudjeluje Komisija. Na strateškoj razini COHAFA znatno pridonosi usklađenosti i komplementarnosti aktivnosti EU-a i njegovih država članica u području humanitarne pomoći. Kao i prethodnih godina, i u 2013. održana je godišnja razmjena politika/strategija, informacija i analiza koje je izradila Komisija. Komisija je u 2013. povećala i napore u pogledu praćenja i pridonosa radu odbora Europskog parlamenta. Europski parlament upoznat je s inicijativama i prioritetima politika te odgovorom Komisije na pojedine krize.

Komisija je u prosincu 2012. započela javno savjetovanje radi prikupljanja stajališta dionika o izazovima, ciljevima i mogućnostima daljnjeg povećanja učinkovitosti i učinka humanitarne pomoći EU-a. U okviru tog savjetovanja vodilo se računa o promjenama globalnog konteksta na početku 21. stoljeća. **„Svrsishodno“ savjetovanje s dionicima**, na kojem je bilo zastupljeno više od sto dionika, zaključeno je u ožujku 2013. Prikupljeno je 55 odgovora. Nastavak savjetovanja bila je konferencija dionika održana u lipnju 2013., na kojoj se okupilo gotovo sto sudionika. Predviđeno je da se rezultati savjetovanja uklope u odgovarajuća područja politika kao što su otpornost, inovacije i civilna zaštita.

Međunarodna suradnja od presudnog je značaja u području humanitarnog rada koje se suočava sa sve većim brojem izazova. EU je tijekom cijele 2013. nastavio iznositi svoja stajališta na multilateralnim forumima. Preuzevši vodeću ulogu u Planu preobrazbe, EU je nastojao povećati kolektivnu reakciju u obliku humanitarne pomoći poboljšanjem koordinacije, vođenja i odgovornosti. Prihvaćajući slogan „Zajedničko djelovanje za one kojima je potrebna pomoć“, EU je u srpnju 2013. preko Komisije počeo predsjedati Skupinom za potporu donatorima (ODSG) u okviru OCHA-a. (Mandat traje do srpnja 2014). ODSG je važan mehanizam savjetovanja s donatorima humanitarne pomoći o aktivnostima Ureda Ujedinjenih naroda za koordinaciju humanitarnih poslova (OCHA).

Tijekom godine nastavilo se i s provedbom **politike humanitarne pomoći u opskrbi hranom**. Zalaganje EU-a za učinkovito pružanje humanitarne pomoći u opskrbi hranom vidljivo je iz njegova rada na Konvenciji o pomoći u opskrbi hranom (FAC). Učvršćujući ključnu ulogu koju je imao u pregovaranju FAC-a, EU nastoji preuzeti vodeću ulogu i u provedbi FAC-a. U politikama FAC-a uočljivo je preusmjeravanje s pomoći u hrani na pomoć u opskrbi hranom, pri čemu se promiče pomoć u gotovini kada je to prikladno i Konvencija koristi kao platforma za pospješivanje planova politika, inovativnih ideja i pristupa na međunarodnim forumima.

Komisija se obvezala i na nastavak podrške razvoju i povećanju **kolektivne globalne pripravnosti na situacije koje iziskuju humanitarno djelovanje i kapaciteta reagiranja na te situacije**. U 2013. osiguran je 21 milijun eura za programe povećanja kapaciteta reagiranja na situacije koje iziskuju humanitarno djelovanje kako bi se u razdoblju do dvije godine podržalo 18 novih projekata izgradnje kapaciteta. Te su programe provodile agencije UN-a, nevladine organizacije i Međunarodna federacija društava Crvenog križa i Crvenog polumjeseca. Programi su bili usmjereni na:

- *povećanje globalne arhitekture humanitarnog djelovanja*: naglasak je stavljen na jačanje sustava reagiranja na situacije koje iziskuju humanitarno djelovanje, primjerice poticanjem sinergija među partnerima i objedinjavanjem resursa i alata (npr. timovi za hitne reakcije) kako bi se poduprle uloge agencija kao voditelja klastera.
- *Pomoć u opskrbi hranom i prehrana*: pružanje podrške inicijativama kojima se potiče provedba Europske politike pružanja humanitarne pomoći u opskrbi hranom i koordinacija tih inicijativa.

ZAKLJUČAK

EU je u cijeloj 2013. učinkovito odgovorio na sve veće potrebe za reakcijom u hitnim situacijama i pružanjem pomoći u cijelom svijetu, doprijevši do više od 120 milijuna ljudi. Zadržavši visoku razinu pomoći iz 2012. (više od 1,3 milijarde eura²²), EU je odgovorio na sve glavne hitne situacije (u Siriji, Središnjoj Afričkoj Republici, Filipinima, Sahelu itd.) i učvrstio svoju ulogu vodećeg međunarodnog donatora humanitarne pomoći.

Broj katastrofa u svijetu i dalje raste; očekuje se da će se takav razvoj nastaviti zbog utjecaja klimatskih promjena. Zbog toga humanitarno djelovanje treba biti još učinkovitije. U kontekstu gospodarske krize još su više pojačani napori da se iskoristi vrijednost svakog eura. To ne samo da je značilo osigurati da prava pomoć u pravom trenutku dopre do onih kojima je ona najviše potrebna, već i pronaći načine da se s manje sredstava pomogne što većem broju ljudi. U 2013. poseban naglasak stavljen na povećanje brzine i djelotvornosti te izbjegavanje dvostrukih postupaka i mjera.

Važan je napredak postignut u djelovanju u području civilne zaštite, među ostalim, otvaranjem Koordinacijskog centra za odgovor na hitne situacije (ERCC) i donošenjem novog zakonodavstva EU-a o civilnoj zaštiti kojim se uvelike ojačava suradnja među državama članicama prilikom reagiranja u katastrofama. Na primjeru hitne situacije u Filipinima pokazala se uspješnost kombinacije operacija humanitarne pomoći i civilne zaštite te uske suradnje Komisije i država članica. Neposredno nakon katastrofe sve države članice reagirale su pozitivno na zahtjeve za pomoć koje je koordinirao ERCC te jedna drugu upotpunjavale s pomoću humanitarne i druge pomoći koju je EU odmah osigurao.

Opće informacije o ECHO-u dostupne su na sljedećoj adresi:

http://ec.europa.eu/echo/index_en.htm

Financijski podaci o rezultatima djelovanja Komisije u području humanitarne pomoći i civilne zaštite za 2013. dostupni su na sljedećoj adresi:

http://ec.europa.eu/echo/funding/key_figures/echo_en.htm

Informacije o operacijama iz prethodnih godina dostupne su na sljedećoj adresi:

http://ec.europa.eu/echo/about/annual_reports_en.htm

²²

Samo doprinosi Komisije, bez doprinosa država članica EU-a.